

Západní Turecko – na východ od Evropy

Měsíc visí po tureckém způsobu nalezato nad měšitami a bulvárem Atatürka, „otce Turků“. Pomalu bledne, když nás z orientálního snění vytrhne hlas muezzina. Posnídáme stylově – horké vejce natvrdo, kolečko salámu, sýr, kousek rajčete, kousek melounu a pár oliv „zalijeme“ douškem sladkého čaje. Mezitím se pláže jednoho z největších tureckých letovisek Alanye zaplní. Cudně zahalené místní

muslimky staví se svými dětmi hrady z písku. Západní turistiky se mezi nimi procházejí v kratásech zařezávajících se do obtlouštělých zadků. Chlapi pokuřující první z mnoha dnešních cigaret je pozorují z čajovny za silnicí. Svýma očima staví most mezi Východem a Západem. Most, jakým by Turecko mělo – a možná chtělo – být.

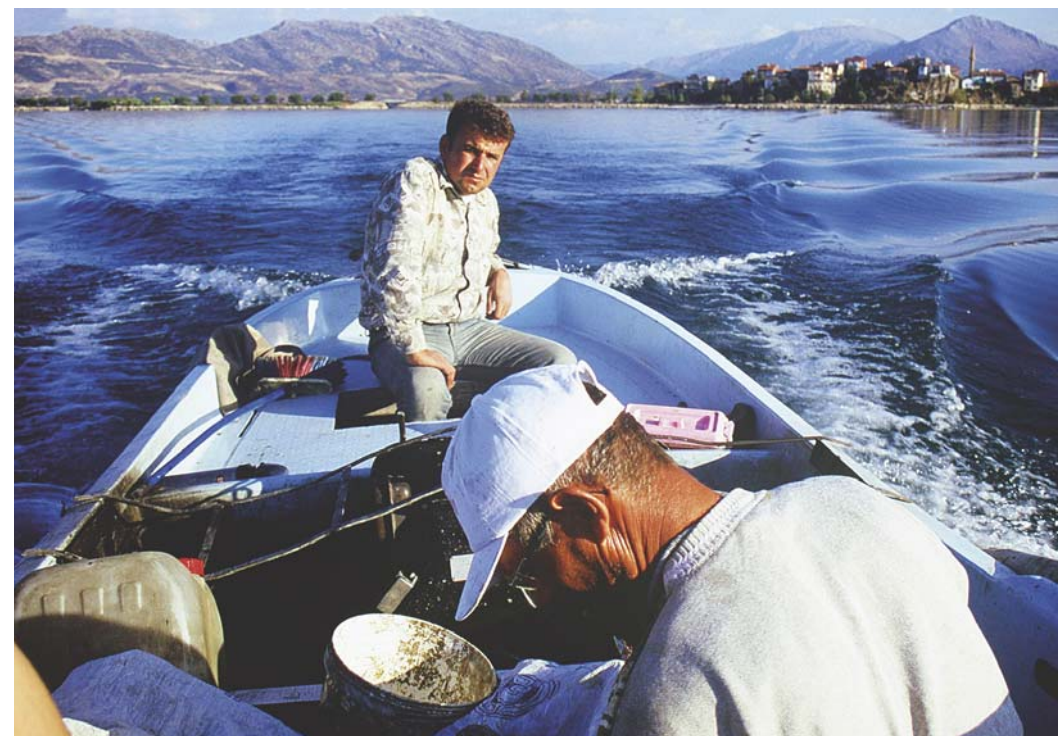
Historická sklizeň

Ať člověk chce nebo nechce, v Turecku na něj takřka všude číhají dějiny. Slavných antických památek je tu víc než v samotném Řecku. Troja, Pergamon, Milet... Ještě předtím Chetitě a Lýkové, potom zase Římané a Řekové, za jejichž působení se stala Konstantinopol (dnešní Istanbul) doslova pupkem světa. A nakonec Turci a jejich Osmanská říše, ve své době skutečná velmoc, která „strašila“ celou Evropu. Zbyly po ní sultánské paláce a legendy.

Jakkoli je tedy alanyjské pobřeží k příjemnému nicnedělání přímo stvořené, nás to láká jinam. Tolikrát tu historie předupala cestou směrem východo-západním a obráceným, že nás víc než co jiného zajímá, co po ní vlastně zůstalo. Pro změnu tedy vyrážíme směrem na sever.

Městečko Eğirdir „obsadilo“ úzký poloostrov vybihající do stejnojmenného jezera. Klid, příjemné klima a dostatek ryb z něj učinili oblíbený cíl místních a v poslední době i zahraničních turistů.

Hüseyin je rybář, stejně jako byl jeho otec i děda. Každý den ráno a večer vyplouvá na Eğirdirské jezero, aby nakladl kilometry pastí. Chytá do nich výtečně chutnající raky.

Jezero Eğirdir je čtvrtým největším v Turecku a pokrývá plochu 482 km². Ke stejnojmennému městečku, které v podobě jako nudle úzkého poloostrova vybihá do jezera, jedeme po silnici, jež v dobách starodávné Lýdie byla cestou královskou. Nespojovala nic menšího než Efes a Babylon.

Dnes se po úzké asfaltce prohánějí nákladňáčky plné jablek. Čas sklizně vrcholí a Eğirdir je obklopen jablečnými sady. Na kraji jednoho sadu visí houpací síť a v ní spokojeně chrupe asi tříletý chlapeček. O kolébání se stará jeho jen o něco málo starší sestra, nad malým ohništěm bublá konvice s horkou vodou. Zbytek rozvětvené rodiny není skrz husté větve jablek vidět. „Merhaba,“ pozdraví nás muž s dvěma železnými kbelíky po okraj naplněnými jableky a zve nás do sadu, odkud se právě vynořil. Je tu šero. Z ženské části rodiny vidíme jenom chodidla, obratně šplhající po větvích. Široké kalhoty mají pěkně „po turecku“ u kotníků stažené gumou... Babička hlídající pod stromy nám do kapes cpe kulaťoučká jablka. „To nic,“ směje se

naším rozpakům, „stejně nejsou naše. A je jich spousta.“

Další tašku plnou tohoto významného vývozního artiklu Turecka obdržíme v „třídírně“ na druhé straně silničky. Hromady jablek se tu přemísťují do bedniček a balí se.

Den se pomalu chýlí ke konci, když nás dalším „Merhaba“ přivítá majitel rodinného penzionku v Eğirdiru. Hüseyin nám pyšně sdělí: „Jsem rybář,“ kdybychom si snad nevšimli síti, válejších se na dvorku. Nejvyšší čas vyjet na jezero, je třeba vytáhnout včera položené vrše.

Do ložky se ještě nasouká Hüseyinův pomocník a tak se motor trochu zalyká, když plná bárka podplouvá most spojující poloostrov s pevninou. Eğirdir se už jeví jako dětské lego, když po několika desítkách minut Hüseyin vypne motor. Slunce kreslí ostré stíny a barví jeho hodně ostře řezanou tvář do oranžova. K prázdným kanystrům, označujícím vrše, musíme doplout už potichu. Chlapi začínají vytahovat dnes téměř prázdné síťe.

Slavný kapitán José António Rodrigues Pereira je ředitelem lisabonského Námořního muzea.

Rodinné drama se odehrálo i v jedné ze zdejších originálních lodí, která kdysi patřila portugalskému králi Carlosovi. Když nahlédnete do kajuty, na pravé straně nad sofa uvidíte díru po kulce – tu prý vypálila Carlosova

žárlivá manželka Amélie na milenku, s níž tady muže nachytala...

Mezi dalšími loděmi, většinou regatami, tady poklidně stojí i ta, s níž slavný mořeplavec Vasco da Gama doplul v roce 1498 do Indie. Kapitán mě na to však upozorňuje bez valného nadšení. Zato se zaníceně zastává před tou, se kterou Bartolomeo Diaz obeplul v roce 1488 mys Dobré naděje. „To je můj hrdina. Prožíval mnohem větší nebezpečí, protože měl jen dvě lodi a vůbec špatné podmínky. Vasco da Gama byl spíš jen chytrý obchodník a politik – do Indie zkrátka přijel udělat byznys,“ říká José António Rodrigues Pereira.

Nejopravdovější město světa

„Tady vlastně Lisabon vznikl. Nejdřív tady žili rybáři, pak Maurové a nakonec se sem začali stěhovat lidé ze severu Portugalska. Tady se člověk narodí, vdá nebo ožení i umře...“ říká mladá drobounká Lisaboňanka, Carmo Botelho o nejstarší lisabonské čtvrti Alfamē.

Pokud přijedete právě sem, dobře chápete, co říká. Z centra města s velkými náměstími

Nasednete do starobylé žluté tramvaje, prudce stoupáte, a pak zase klesáte po lisabonských ulicích – město totiž stojí na sedmi kopcích!

a honosnými paláci vás sem přiveze staříčká tramvaj číslo 28 s dřevěnými sedátky. Turisté v ní moc není, spíš zdejší lidé vracející se z práce. Krásné černošky se vyklánějí z okýnek, která nemají skla, a nechávají se ovívat podzimním větříkem. Bílá děvčata si upravují make-up a mrkají na kluky, kteří se chytli za nápravu tramvaje a naskočili na ni.

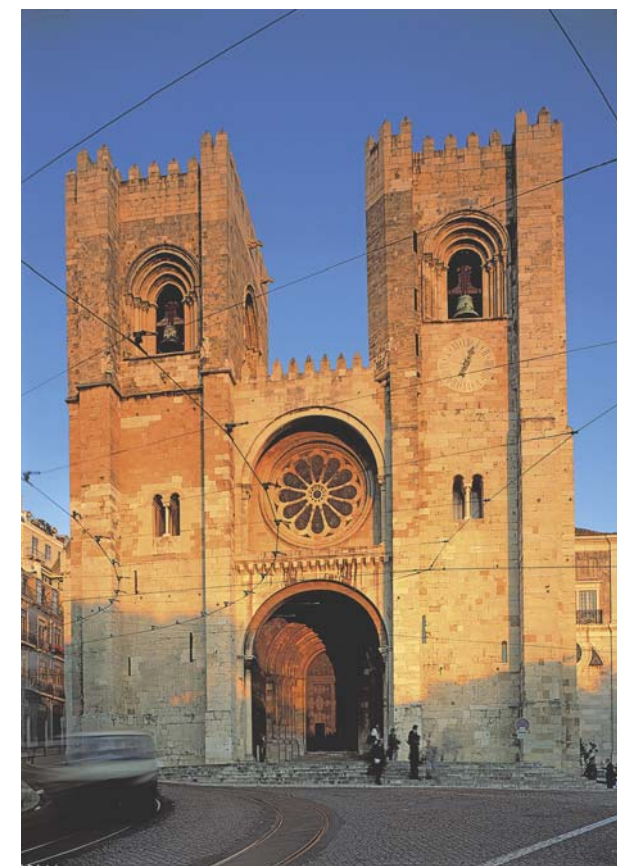
Neustále prudce stoupáte a zase klesáte tak úzkými uličkami, že by se vedle tramvaje nevešlo ani kolo, natož další auto. A právě to se téměř vždycky stane... Řidič tramvaje levou rukou otočí kruhovitou pákou, jako když mícháte nějakou dobrotu v hrnci. Oba prostředky se zastaví a v tramvaji to začne vřít. Lidé se překřikují ve snaze navigovat řidiče vozu správně zpět. Couvat musí asi půl kilometru, tramvaj popojíždí za autem pomalinku dopředu, a když je po všem a řidič auta konečně zajede do boční uličky, vystoupí a utře si pot z čela, lidi v tramvaji mu začnou dlouze tleskat.

Když s nimi taky jednou zavoláte na muže „bravo“, začnou se s vámi bavit (portugalština se vzdáleně podobá španělštině – vlastně: španělština portugalštině a taky se tady domluvíte anglicky), a není výjimkou, že vám doporučí obchod, kde si dát čerstvý, ten nejkrupavější světlý chleba, jaký jste kdy jedli, bochánek bílého kozího sýra a skleničku červeného vína. Sedět budete na plastické židli před krámkem a lidem budete koukat do bytů – záclony tady totiž nemají.

Evropské San Francisko?

Když přijedete k Lisabonu, musíte si protřít oči nebo se štípnout, abyste si byli jistí, že nespíte. Na první pohled vám totiž připadá, že jste se ocitli v San Francisku. Portugalská metropole se totiž podobně rozkládá na několika (sedmi) vrcholcích nad řekou (Tejo), která ústí do oceánu (Atlantiku). Tím však podobnost těchto měst zdaleka nekončí. I tady do města vjedete po červeném mostě, který jako by z oka vypadl Golden Gate Bridge v San Francisku.

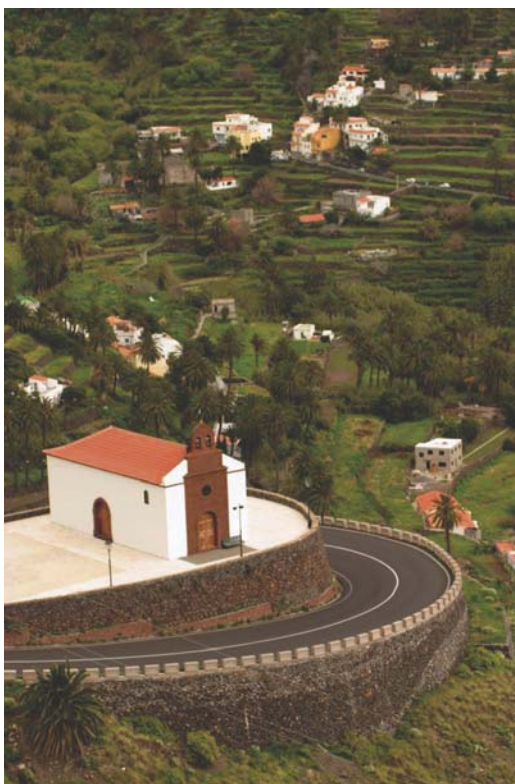
Otočíte se a pro změnu jste v Rio de Janeiru. Tam vás přenesou 110 metrů vysoká socha Ježíše, který s rozpaženými rukama žehná městu. V 50. letech minulého století ji nechal

Katedrála Sé je právem chloubou Lisabonu.

po vzoru slavné brazilské sochy vytvořit portugalský diktátor Antonio Salazar. Na oba ozářené objekty je nádherný pohled zejména v noci. Ve dne však neváhejte a vychutnejte si pohled na město z výšky! Z úpatí sochy vás vyveze speciální výtah na vyhlídkovou terasu ve výšce 82 metrů. Ti, kdo mají závažně, můžou vyzkoušet další lisabonský vysokozdvíhací prostředek – Elevador de Santa Justa. Stoupá sice „jen“ do třiceti metrů, zato uvidíte pulzující ulice pod vámi. Tento výtah se podobá pařížské Eiffelově věži a jeho autorem je Francouz Raul Mesnier, žák světoznámého konstruktéra Gustava Eiffela.

Tím však příbuznost s ostatními městy končí. Památky v Lisabonu často pocházejí z 12. století a jejich nádhera vás uchvátí. Mnozí lidé sem míří jen proto, aby nahlédli do katedrály Sé. Románský skvost porušily tři otřesy ve 14. století a zemětřesení v roce 1755, ani to

Hlavním turistickým střediskem na západě ostrova – a celé Gomery – je Valle Gran Rey.

rie. Playa Santiago je nejdůležitějším rybářským přístavištěm Gomery. Ale turisté sem míří především za krásnými plážemi.

Pozornosti by neměla uniknout ani vesnička Alajero, ležící asi 10 km severozápadně odsud. Několik desítek domů ukrytých ve stínu palem dotváří poklidnou atmosféru vpravdě rurálního života. Kdo chce vidět, jak se žije ve vnitrozemí ostrova, pro toho je tahle vesnička tím pravým místem, kde to může zjistit.

Hlavním turistickým střediskem na západě ostrova – a celé Gomery – je Valle Gran Rey. Tady najdou turisté nejvíc barů, hospůdek i penzionů, kde lze složit hlavu. Ale pojem „rušný“ lze použít jen v místních měřítkách, jinak zůstává třitisícové městečko stále velmi příjemným místem, jen trochu živějším. Zdejší pláže – a v okolí se jich nachází dostatek – sestávají samozřejmě, jak jinak, z černého sopečného písku. La Gomera zkrátka zůstává ve stínu hlavního proudu masové turistiky mířící na Kanáry. Díky tomu si uchovává neodolatelný šarm a kouzlo. Stejně jako mnohá jiná místa souostroví. Byla by věčná škoda se nechat odradit strašákem masové turistiky.

Autor textu Jan Dražan

Pláže, jako je tato na Tenerife, jsou hlavním turistickým lákadlem Kanárských ostrovů.

Španělsko – Španělské království

Základní údaje

rozloha: 505 988 km²

počet obyvatel: 44 561 000 (2006)

hlavní město: Madrid

úřední jazyk: španělština

státní zřízení: konstituční monarchie

měna: 1 euro (EUR) = 100 centů

HNP/obyv.: 25 360 USD (2005)

náboženství: římská katolická 94 %, muslimové 1,2 %
etnické složení: Španělé 73 %, Katalánci 18 %, Baskové 2,5 %

roční přírůstek obyvatelstva: 0,1 % (2006)

nejvyšší bod: Mulhacén (pevnina) 3 478 m n. m.,
Pico de Teide (Kanárské ostrovy) 3 718 m n. m.

nejnižší bod: Atlantský oceán 0 m n. m.

Praktické informace

Cestovní informace a víza. Občan ČR musí mít při cestě do Španělska platný cestovní pas nebo občanský průkaz se strojově čitelnou zónou, a to minimálně po dobu plánovaného pobytu na území Španělska. Při pobytu delším než 90 dnů je povinná registrace na cizinecké policii.

Velvyslanectví Španělska v ČR je na adrese: 170 00 Praha 7, Badeniho 401/4; embespcz@mail.mae.es; www.mae.es/embajadas/praga/es/home, www.embajada-esp-praga.cz / Cultural Section/. Velvyslanectví České republiky ve Španělsku má adresu: Embajada de la República Checa, Avda. Pio XII, 22-24, Madrid, 28016; madrid@embassy.mzv.cz, www.mzv.cz/madrid. Honorární konzuláty jsou ve městech Jerez de la Frontera, Oviedo, Barcelona, Benidorm a na ostrově Tenerife.

Na co je třeba myslet. Naši občané mohou dlouhodobě pobývat a pracovat ve Španělsku v rámci volného pohybu pracovních sil v EU. Nepotřebují pracovní povolení ani pracovní vízum. Při vývozu a dovozu platí omezení u tabákových výrobků a lihovin. Nezbytná zdravotní péče je poskytována zdarma, ale je nutný evropský průkaz zdravotního pojištění, pro turistické cesty se doporučuje uzavřít cestovní zdravotní pojištění. Při platbě v hotovosti za lékařské ošetření vždy vyžádejte lékařskou zprávu a potvrzení o zaplacení, naše pojišťovna by měla na základě pojistné smlouvy výdaje proplatit. Spoluúčast našeho pacienta je stejná jako u španělského pacienta, ale vyšší než u nás, například u předepsaných léků je to 40

% ceny. Ošetření u zubaře se také většinou platí hotově. Ceny potravin jsou srovnatelné s našimi, ale ceny služeb jsou vyšší. Běžně se přijímají mezinárodní kreditní karty. Ubytování se nabízí od nejlevnějšího v kempech a penzionech, až po nejluxusnější v hotelech. Cena v levnějším penzionu je za dvoulůžkový pokoj kolem 18 eur. Španělsko je relativně bezpečnou zemí. Jako ve všech státech EU jsou zde problémy s drobnou kriminalitou. V poslední době bohužel přibyla i hrozba mezinárodního terorismu. Na pevnině a Baleárách platí středoevropský čas, Kanárské ostrovy mají o hodinu méně.

Doprava. Z Prahy do Madridu létá kromě Českých aerolinií několik dalších společností. Let do Madridu trvá 3 hodiny, cena letenky i s poplatky je 2500 Kč. Vzhledem k rozlehlosti země a ke spojení s Baleárskými a Kanárskými ostrovy je velmi využívána letecká vnitrostátní doprava. Celé území Španělska pokrývá hustá silniční i železniční síť. Železniční dopravu zajišťují zejména velké státní společnosti, které nabízejí řadu speciálních tarifů. Madrid se svou centrální polohou je hlavní dopravní křižovatkou, odtud se rozvíjejí železnice i silnice do celé země. Významná je dálnice a železnice z Francie, které vedou po pobřeží Středozemního moře. V zemi funguje síť autopůjčoven. K řízení motorových vozidel stačí i náš řidičský průkaz, nezbytná je však tzv. zelená karta. Pokuty za porušení dopravních předpisů jsou vysoké a musejí se zaplatit na místě. Řidič, který nosí dioptrické brýle, je povinen mít ve voze náhradní. V zemi nelze cestovat autostopem. Námořní osobní doprava má důležité místo, mimo jiné zajišťuje spojení s Baleárskými a Kanárskými ostrovy, které patří ke Španělsku.

Co byste neměli vynechat. Španělsko je země s velmi rozmanitou přírodou i kulturou. Archeologické a architektonické památky jsou hlavním lákadlem turistů. Připomeňme alespoň paleolitické kresby v jeskyni Altamira na severu země, Madrid s královským palácem a obrazárnou Museu Nacional del Prado, katedrály v Seville, Leónu, Burgosu, Toledu, Santiagu de Compostela, klášter v Salamance nebo Granadu s Alhambrou – původním sídlem maurských králů. Dalšími lákadly jsou překrásné pláže podél celého středomořského pobřeží, příroda, národní parky, ale také portské víno nebo býčí zápasy. Španělsko jsou i Baleáry a zejména Kanárské ostrovy, které patří s plážemi a památkami k nejnavštěvovanějším místům světa.

Další odkazy

www.spain.info; www.spanelsko.info;
http://kanarske-ostrovy.orbion.cz/zajimavosti/;
www.mcu.es/